

Yardımlaşma ve Fitre Hakkında Öğütler

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi
hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sel-
lem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle
muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve
külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-mut-
tasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sel-
leme ennehû kâl:*

«مَنْ أَعَانَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ بِكَلِمَةٍ أَوْ مَشَى لَهُ خَطْوَةً، حَشَرَهُ اللَّهُ
عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ وَالرُّسُلِ آمِنًا، وَأَعْطَاهُ
عَلَى ذَلِكَ أَجْرَ سَبْعِينَ شَهِيدًا قَتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ. كَر، عَنِ
ابْنِ عُمَرَ.»

*Men eâne e'âne müslimen bi-kelimetin ev
meşâ lehû hatveten haşerahullâhu azze ve
celle yevme'l-kıyâmeti mea'l-enbiyâi ve'r-
rusüli âminen ve a'tâhu alâ zâlike ecra
seb'îne şehîden kutilû fî sebîlillâhi.*

Sadaka Resûlullah.

a. Fitre Ve İslam'da Yardımlaşma Geleneği

İbn Asâkir İbn Ömer'den rivayet etmiş.

Ramazan fitresinin fiyatlarını yollamışlar;

Kuru üzümünden vermek isteyenler bir kişi için: 60 lira 1. sınıf, 57 lira 2. yani ortası, 50 lira zayıf olanı.

Hurmadan vermek isteyenler: İyisi 55 lira, ortası 40 lira, aşağısı 35 lira.

Buğday unundan vermek isteyenler: İyisi 12 lira, ortası 11 lira, aşağısı da 9 lira.

Buğdaydan, tane olarak buğdaydan vermek isteyen: İyisine 6 lira, âdisine de 5 lira demiş, ortasını koymamış.

Tane arpadan sekiz lira, arpa unundan dokuz lira olaraktan fitreler sayılmıştır.

Fitre doğan çocuğun da olur, hayatta ölmemiş olan adamın da fitresi olur. Fitre yani doğmuş çocuğun fitresi lazım. Ufaktır denmez yani. Hayattaysa, doğmuş bugün ona fitre lazım. Öteki ihtiyar da ölmüyor ama neredeyse ölecek. Ölmediği halde onun da fitresi verilecek.

Bugün dersimiz.

Bunu cuma günü okumuşsak da faydasına binâen bugün bunu tekrar ediyoruz.

Men e'âne müslimen bi-kelimetin. “Bir insan, bir müslüman bir müslümana her ne şekilde yardım için [bir kelime söylerse].”

Çeşitli yardım yolları vardır.

Bunların hiçbirisini yapamazsa, hiç olmazsa bir kelimecikle de mi bir müslümana yardımcı olamaz? Olamaz mı yani?

Binâenaleyh;

Men e'âne müslimen. “Bir müslümana yardım ediyor.”

E'âne, yardım ediyor.

Ne ile?

Bi-kelimetin. “Bir söz söylemek suretiyle o müslümanın yardımcısı oluyor.”

Belki, “Bu nasıl olur?” dersiniz de.

Şimdi bir müslüman kardeşini bir tarafta birisi çekiştirir, onun aleyhinde çok şeyler söyler. Sen de dersin ki;

“Yahu o kadar ileriye gitme! O adamın böyle böyle faydaları, iyilikleri de vardır.”

Bu müslümana yardımcı oluvermektir. Hiç olmazsa böyle bir kelime ile yardımcı oluvermek kâfi.

Ev meşâ lehû hatveten. “Yahut o müslümanın işi için bir iki adım şöyle yani gayet ufak

bir iki adım yürümek suretiyle o müslümana yardımcı olursun.”

Arabaya binecek binemiyor mesela, koldan tutup arabasına koyuveriyorsunuz. Yahut nasıl yardım olur işte, bir kişinin yardımı için bir iki adım gidiveriyorsunuz. Şurada benim bir işim var, diyor. Sen de bana yardımcı olmaz mısın? diyor. Sen de bir iki adım gidip orada, bu adam iyi adamdır diye bir şey söyleyeceksin de o adam da ona yardım edecek işte. Böyle bir müslümana yardımcı olmak üzere bir iki adım yürümekle bile [yardım sayılıyor da...]

Ama bunu iyi dinlemenizi rica edeceğim!

Bu gayet basit bir şey ama çok da mühim bir şey. Biz müslümanların bugün çok geri kaldığı bir nokta. Birbirlerimize niçin sarılamıyoruz, niçin kaynaşamıyoruz? Niçin birbirimizi sevmiyoruz? En basit bir şey. Bir müslümana ufacak bir kelime ile bile yardım etmek, veyahut bir iki adım atıp da onun işine yardımcı oluvermenin sevabı. Müslümanın müslümanın elinden tutmasının sevabı.

Niçin?

Müslüman bir.

Altı yüz milyon mu 700 milyon mu, kaç 100 milyon olursa olsun, milyar olsun isterse hepsi birdir. İki olmaz müslüman. Müslüman iki olmaz! Bir vücut, içinde kaç milyar parçamız var içeride de. Biliyoruz onu, fakat hepsi bir vücuttur. El ayak, göz kulak, gördüğün bütün şu âzâlar hepsi bir vücuttur, hiç ayrı değildir. Müslümanın da aynen böyle olması lazımdır.

Şimdi doktorluk yapacak değiliz ama duyduğumuz şeyleri [söylüyoruz.] Mesela şimdi vücuda bir diken batıyor hariçten, hepimizin bildiği bir şey. O dikenin battığı yer başlıyor cerahat toplanıp yara hâline gelmeye. Ta ki o çöpü oradan atıncaya kadar. O çöpü en nihayet oradan atıyorsunuz. Atmayınca orası iyi olmuyor. Onu çıkarıyorsunuz yahut yardıyorsunuz nasıl yapılacaksa o yapılıyor, ondan sonra oradaki yara kapanıyor, o acı duruyor orada.

Bir vücut bir yabancılığı kabul etmiyor. Yabancı maddeyi kabul etmiyor. Bir müslüman bir vücut gibi olduğu halde yabancı şeyleri kabul etmekte tıpkı bunun gibidir.

Sonra ikinci bir şey daha. Bir mikrop, vücut bir yerden bir mikrop alıyor. Hepinizin bildiği şeylerdir bunlar, okumuş duymuşsunudur.

Mikrop alınan yeri, oraya giriyor mikrop, başlıyor orada üremeye, çoğalmaya. Fakat vücudun içerisinde de müdafaa edici mikroplar dolu.

Onlar ne yapıyor?

Hücum ediyor oraya, düşmanı oradan kovmak, oraya oturtturmamak için. Elinden gelirse ne âlâ, gelemese hangi taraf galip gelirse o vücudu istila ediyor, ondan sonra yatağa düşüyor. Rastgele ne olacaksa oluyor artık.

Vücut mikropları bunu idrak ediyor da o yabancıyı oradan kovmak için elbirliği yapıp onu oradan atmak için oraya hücum ediyorlar. Güçleri yeterse yetiyor, yetmezse olan oluyor.

E biz müslümanlar birbirimize yardım için neden koşmuyoruz?

Neden bu kadar ayrı oluyoruz birbirimizden?

Çok acı bir derstir. Hem güzel hem de acı! Şimdi bunun üstünde şu yazılı.

«مَنْ أَعَانَ ظَالِمًا لِيُدْحِضَ بِبَاطِلِهِ حَقًّا فَقَدْ

بَرِئَتْ مِنْهُ ذِمَّةُ اللَّهِ وَذِمَّةُ رَسُولِهِ. خَط، ك

وَتُعَقَّبَ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.»

Men e'âne zâlimen li-yüdhida bi-bâtîlihi hakkan fe kad beriet minhu zimmetullâhi ve zimmetü rasûlihi.

Men e'âne zâlimen. “[Kim bir zalime yardım ederse.]”

Bir müslüman bir zalime nasıl yardım eder?

Zalimi hâlâ öğrenemedik mi biz?

Öğreneceğimiz de yok yani. Zalimin kim olduğunu öğrenmek istemiyoruz ve öğreneceğimiz de yoktur. Deseler ki 999 kişi gelse de “Bu zalimdir!” dese, “Hayır efendim neden?” diyeceksiniz.

Hepimiz öyle diyeceğiz.

Niçin?

Kafalarımız bozulmuş, akıllarımız bozulmuş, görüşlerimiz bozulmuş her şey bozulmuş. Onun için zalime 999 kişi gelse;

“Bu zalimdir yahu!” [dese,]

“Hayır efendim, neden zalim olacakmış?” [diye] hepsi bize hücum eder.

Bak ne diyor;

Men e'âne zâlimen li-yüdhida bi-bâtilihi hakkan. “Batılını hak göstermek için bir zalime yardımcı olan bir insan için.” *Fe-kad beriet minhu zimmetullâhi ve zimmetü rasûlihi.* “O da Allah'ın ahd ü emânından çıkıyor, Resûlullah'ın ahd ü emânından çıkıyor.”

Buna mukabil bir müslümana yardım için, nasıl olursa olsun, hiç param yok başka türlü yardım edecek halim yok, ama bir söz de söyleyebilirim işte.

Onu nasıl biliyorsun?

İyi diye bilirim.

Bitti bu kadar. İyi. Böyle bir sözle yardım etmek. Bu yardıma bir iyi diyorum, bir de, hayır, bilmem bu adamı kötüdür. Bu da zulüme yardım oluyor.

Bunu söylemek suretiyle, yardım etmek suretiyle;

Haşerahullâhu azze ve celle yevme'l-kıyâmeti mea'l-enbiyâi ve'r-rusüli âminen. “Allahu *celle ve alâ* müslümana yardım edeni yarın kıyamet gününde peygamberlerle beraber haşreliyor.” arkadaş!

Peygamberleri ile beraber haşrolunmak şerefine nâil olmak için bir müslümana yardım etmek kâfi geliyor.

Ama burada ne kadar geri kalmışız bilmem!..

Ve a'tâhu zâlike ecra seb'îne şehîden kutilû fî sebîlillâhi. “Aynı zamanda Allah yolunda katlolunmuş 70 şehidin de sevabı veriliyor.”

Ne devlettir bu! Biz birbirimizi sevip birbirimize yardım etmenin bundan daha büyük devleti olmaz!

Fenalıktan ne çıkar, kötülükten ne çıkar?!
Allah affetsin kusurlarımızı.

«مَنْ أَعَانَ مُؤْمِنًا عَلَى حَاجَتِهِ وَهَبَ اللَّهُ لَهُ ثَلَاثًا
وَسَبْعِينَ رَحْمَةً، يُصْلِحُ اللَّهُ لَهُ دُنْيَاهُ، وَأَخَّرَ لَهُ
اِثْنَيْنِ وَسَبْعِينَ رَحْمَةً مَذْخُورَةً فِي دَرَجَاتِ
الْجَنَّةِ. أَبُو الْفَيْثَانَ «فِي فَضْلِ السُّلْطَانِ»، عَنِ ابْنِ
سَعْدٍ، عَنِ أَبِيهِ»

Men eâne mü'minen alâ hâcetihi veheballâhu lehû selâsen ve seb'îne rahmeten yuslihullâhu lehû dünyâhu ve ahhara lehû isneyni

ve seb'îne rahmeten mezhûraten fî derâceti'l-cenneti.

Bak şimdi size fitre okutuk ya. Bir fitra miktarı 60 liradan 10 liraya kadar iniyor.

Bu bir yardımdır müslümana değil mi ya? Ama bu para. Herkeste bu para olmaz tabi.

Ben veremem.

Peki veremezsin ama bir müslümana bir sözle de mi yardım edemezsin?

Bir sözün de mi yok yani yardım edebilecek?

Men eâne mü'minen alâ hâcetihi.

Gelmiş kapıya bir fukara, yalvarıyor, elini açmış, “Aman yardım, açız, fakiriz. Odunumuz kömürümüz de yok. İşte hava da soğudu.” diyor, bir şeyler diyor. Siz de, “Komşular, bak bu kardeş [ihtiyaç sahibi.] Benim yok, olsa vereceğim ama siz elbirliğiyle beşer onar kuruş verirsek, bu fakir kardeşimizi de sevindiririz.” gibi bir laf edivereceksin.

Laf ettik, vermedik bir şey. Bu lafla;

b. İyilikte Yarışan Müminler

Men eâne mü'minen alâ hâcetihi.

“Mü'min kardeşimizin hacet için yardımcı olduk.”

İster parayla ister lafla olsun.

Veheballâhu lehû selâsen ve seb'îne rahmeten. “Allah *celle ve alâ* bu yardımcı kuluna, müslümana yardımcı kuluna, 73 rahmet verir.”

O Allah rahmeti bu şimdi. Gökten inen yağmura da benzemez yani. Yağmur da onun ama bu rahmet başka rahmet.

Bu rahmet ki *rahmeten*. Bunlardan, 73'ten bir tanesi, bir rahmet;

Yuslihullâhu lehû dünyâhu. “Bu bir tane ile Cenâb-ı Hak dünyasını ıslah eder, rahat olur dünyasında.”

Sıkıntı çekmez, meşakkat çekmez. Cenâb-ı Hak onun her türlü geçimine yardımcı olur. Olur bir rahmet yeter artar ona.

Ve ahhara lehû isneyni ve seb'îne rahmeten. O 72 kaldı ya. Yetmiş üçün bir tanesi dünyaya yetti, 72'si de âhirete saklandı. Âhirette çok ihtiyaç var çünkü. Çok ihtiyaç olduğu için 72'si de âhîret saklanır.

Mezhûraten fî derâceti'l-cenneti. “Toplanır, cennet derecelerindeki yüksekliğe vesile olur.”

Ne oldu?

Bir mü'mine yardım ettik.

Meşhurdur;

Vallahu fî avni'l-abdi mâ dâme'l-addü fî avni ehîhi. “Allah kulunun yardımcısıdır, kul kardeşinin yardımcısı olduğu müddetçe!”

Allah kulunun yardımcısıdır. Eğer sen Allah'ın yardımını istiyorsan, Allah'tan kendine yardım istiyorsan kardeşine yardım eyle. Kardeşine yardımcı ol. Kardeş deyince öz kardeş değil, mü'min kardeş. Herkes *lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah* diyen mü'min kardeşlerinin yardımcısı ol.

Nasıl olacaksan ol. Allah hepimize bir akıl, bir fikir, bir kafa vermiş, o kafayla yardımcı ol. Yolunu şaşırılmış bir kardeş, mübarek ramazanını tutmaz, orucunu yer, alenen yer. İşte İslâm'ın istediği şekilden çıkmış. Ona güzel güzel, onu kanaat ettirici, ihsan irfan verici, onu yola getirici, sert değil gayet latif, yumuşak şeylerle onu İslâm'a doğru böyle çekebilme çalışmak, o da yardımdır müslüman kardeşine. Yoksa onu o haliyle bırakmak onun zulmüne terk etmek demektir. Ona yardımcı olmak için elimizden geldiğince, ayıp mı diyeceğiz, günah mı diyeceğiz, bak bu mülk Allah'ın mı diyeceğiz, bizi yaratan O mu diyeceğiz. Bütün varlıkları rızıkları veren O mu diyeceğiz.

Musa *aleyhisselam* zamanında kıtlık olmuş, senelerce yağmur yağmamış Kıtlık.

Hadi yağmur duasına çıkalım demişler.

Musa *aleyhisselam* da içlerinde, yağmur duasına çıkıyorlar. Bir yere geliyorlar toplanmışlar, İsa *aleyhisselam* diyor ki;

“Günâhkarlar içimizden ayrılısın. Günâhkarlar içimizden ayrılısın çünkü günâhkarların duasıyla olmaz bu iş.”

Hepsi çekiliyor cemaatin, bir kişi kalıyor. Musa *aleyhisselam* ona soruyor;

“Sen hiç günah işlemedin mi?” diyor.

“İşlemedim. diyor. “Yalnız bir gün namaz kılıyordum, namaz kılarken önümden bir hanım geçti. Bir gözümle şöyle bir bakıverdim o hanıma. O bakışımdan dolayı da namazdan selam verir vermez gözümü oydu çıkardım, sen misin ona bakan diyerekten, götürdüm attım kadının önüne.”

“Hah sen gel!” diyor. “Sen dua et ben de amin diyeyim.” diyor.

Musa *aleyhisselam* ona dua ettiriyor o da amin diyor. Allah bol bol güzel rahmetler veriyor.

Yani günahlar iyi şey değil aziz kardeş!

İman ediyorum, benim imanım var.

E imanın varsa itaat lazım. İman itaat ile olur. İtaatsizlikle olan iman sayılmaz.

Allah'ı tanıdın mı?

Tanıdım.

Tanıdıysan emrine uy.

Ne diyor?

Canım öğle yemeğini yeme diyor, başka bir şey demiyor ki.

Altında da bir sürü sıhhat var, bir sürü âfiyet var, bir sürü nimet var altında da.

E ben aç duramam!

Neden duramazsın canım? Yarın bir kıtlık olduğu vakitte [ne yapacaksın?]

Şimdi bak demin öğlen söylemiştim yine Musa *aleyhisselam*'ın zamanında, Benî İsrail devrinde bir kıtlık olmuş, yedi sene yağmur yok. Çöplüklerdeki leşleri yemişler, yetmemiş çocuklarını da yemişler.

Böyle bir felaket olursa ne yaparsın Allah esirgeye?

Hadi dinleme bakalım Allah'ı şimdi, ne yapacaksın yani?

Bu mülkün sahibi Allah'tır, varlıkların sahibi Allah'tır. İnsan bunu idrak edemezse insan olarak yaşayamaz o insan. Şu varlığa bakıyor-

sun ki yok gökte gök, yerde bir. O şey kitap-
larda da görüyoruz bütün bir sürü âlemler. E
bunların sahibinin de olacağına mutlaka kana-
atımız var, elhamdülillah imanımız var. Çünkü
var olmayan yaratamaz. Bizi yaratan Allah var
ki bizi yaratmıştır.

Binâenaleyh onun emrine itaatten daha
güzel bir şey yok. Onun için sevgili Peygambe-
rimiz bizi de birbirimize bağlamak için ne ka-
dar güzel sözler söylemiş. Bunlar hiç altınlarla
ölçülmez bile. Altın ne olacak, dünya malı, bu-
gün var yarın yok.

Kim götürmüş mezarına altınları?

Ama bir müslümana yardım edersen, pey-
gamberlerle beraber haşrolunmak devletine
mazhar oluyor insan. Öte tarafta da 73 tane
rahmet veriliyor. Bir tanesi dünya için kâfi. Za-
ten bakıyorsun şimdi Allahu Teâlâ'nın rahmeti
o kadar bol ki. Yüz rahmet, şöyle misal olarak
100 rahmetten yeryüzüne bir rahmet gönder-
miş. Yüz rahmet yaratmış Cenâb-ı Hak, bir
rahmetini yeryüzüne göndermiş. Dünyanın ku-
rulduğu günden kıyamet gününe kadar gelecek
bütün mahlûkât o bir rahmetten istifade edi-
yor. Rahmet deyip de geçme sen! Allahu
Teâlâ'nın rahmeti! Hudutsuzdur yani! O'nun

rahmetinin hududu yoktur. Bir rahmetiyle bütün insanlar, bütün hayvanât, hayvanâtın yavrusunu çiğnememek için bacağını kaldırması, sütünü emzirmesi, Anaların böyle ona şevkat muamelesi yapması hep bu bir rahmeti ilahiyenin mahsulüdür. O bir rahmeti ilahiye o kimseye veriliyor, dünyası bahtiyar o adamın artık. Yetmiş ikisi de âhirete kalıyor onun.

Ne devlet!

Yani bunları kafalara yerleştirmek lazım. Bir müslümanın bir müslümana yardımından dolayı Allah ne kadar hoşlanıyor ki, ne kadar hoşlanıyor ki, “Ben o kulun yardımcısı olacağım.” diyor.

Niçin?

O da benim kulumdan bir kula yardımcı oldu.

Aziz kardeş!

Bugün yine bir şey gördüm.

Bizim karınca kadar da mı kıymetimiz yok?

Süleyman *aleyhisselam*'ın zamanında da bir kıtlık olmuş. Çıkıyorlar yağmura, yağmur duası yapacaklar. Yağmur isteyecekler Cenâb-ı haktan.

Süleyman *aleyhisselam* mâlum bütün hayvanların dilinden anlar bir peygamber idi. Bakmış bir karınca sırt üstü yatmış, ayaklarını da dikmiş böyle semaya;

“Yâ Rab! Ben de senin kullarından bir kulum. Benim de rızkım var yâ Rabbi! Sen bizim günahlarımız dolayısıyla bu yağmurunu vermezsen biz de helak oluruz. Sen bu kullarını helâk etme! Rahmetin boldur, rahmetini ver!” diyor.

Süleyman *aleyhisselam* da bu karıncanın duasını duyuyor;

“Dönün artık!” diyor, “Oldu iş!” diyor. “Bizim duamıza lüzum kalmadı.”

Allahu Teâlâ böyle bir karıncasının duasını kabul ediyor da eşref-i mahlukât olan biz insanların şu hâline bakın bugün! Bir müslüman kardeşine yardım etmemek için elinden geleni yapıyor yahu! Elinden geleni yapıyor!

Allah muhafaza etsin cümlemizi.

Onun için iyilerin arasına katılmak kadar büyük devlet yok.

c. Zalimlere Yardım Etmekten Kaçınmak

Bakınız Şimdi! Bu yine bir müslümanın vazifesi.

«مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً أَعْتَقَ اللَّهُ بِكُلِّ عَضْوٍ مِنْهَا عَضْوًا مِنْ أَعْضَائِهِ مِنَ النَّارِ، حَتَّى يُعْتَقَ فَرْجُهُ بِفَرْجِهِ. خ، حم، م، ت، حب، عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ؛ طب، عَنِ سَهْلِ؛ طب، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ؛ حم، طب، عَنِ أَبِي مُوسَى.»

Men a'teka rakabeten mslimeten a'tekallhu bi-külli udvin minh udven min a'dihi mine'n-nari hatt y'tika fercehu bi-fercihi.

Şimdi mâlum ya devir çok dönmüŐ deĐiŐmiŐ. Diyor ki, insanlar kle diye kullanılmıŐ, kle diye. Mesela bu kabile o kabile üzerine hücum eder, o kabilenin karısını kızını toplar esir olarak getirir ve bu esirleri köle olarak kullanırlar. Satarlar, o ona satar, o ona satar, o ona satar. Artık adam ölünceye kadar gider, kölelikten kurtulamaz.

Şimdi bunun kolaylığını Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* diyor ki;

“Her kim böyle bu köleden bir kle bulur da onu satın alır.”

Kimse, ona adam para vermiş almış tabi, kolaycık elinden alınmaz.

“Sen buna kaç para istiyorsun?”

Bin lira.

Al sana bin lira.

“Evladım sen hürsün artık. Sana kimse eleşemez.” [diyorsun,] onu azad ediyorsun kurtarıyorsun kölelikten. Efendisine parasını verip alıyor ve azat ediyor.

Bu azat etmek, müslüman olmasa da dahi yine bir köleyi azat etmektir, ama müslüman olursa daha eftal.

A'tekallâhu bi-küllî udvin minhâ udven min a'dâihi mine'n-nâri. “Cehennemden onun azalarına mukabil o adamın azalarını da cehennem azat eder Cenâb-ı Hak.”

Yani bir insanı azat ederse öteki de olur tabi. O azat olununca cehennemden, seni de azat ettim. Sen onu nasıl azat ettiysen kölelikten Allah da seni cehennemden azat ediyor, kurtarıyor yani.

Ne kadar büyük bir devlettir bu!

Hattâ yü'tika fercehû bi-fercihi demiş.

Hani en çok günah işleyen yer adamın iffet yerleridir. Günahlar en çok oradan işlenir. Binâenaleyh orası da affolur diyor. Bu günah işleyen yerler de affolur. Çünkü vücudun tamamı affoluyor, o da orada affolunuyor.

Bak ravilerini okuyayım da bunun;

Buhârî, Ahmed b. Hanbel, Müslim, Tirmizî, İbn Hibban Hz Ebû Hüreyre'den; Taberânî Sehl'den; Taberânî İbn Abbas'tan; Ahmed b. Hanbel ve Taberânî Ebû Musa'dan da rivayet ediyorlar.

Yani yine burada müslümanların birbirlerine çeşitli yardım yollarından bir yolda burada gösteriyor.

Bakınız şimdi.

«مَنْ أَعْتَقَ شِرْكَاً لَهُ فِي عَبْدٍ فَكَانَ لَهُ مَالٌ يَبْلُغُ ثَمَنَ الْعَبْدِ، قَوْمَ الْعَبْدِ عَلَيْهِ قِيمَةٌ عَدْلٍ، فَأُعْطِيَ شُرَكَاءُؤُهُ حِصَصَهُمْ، وَعَتَقَ عَلَيْهِ الْعَبْدُ، وَإِلَّا فَقَدْ عَتَقَ مِنْهُ مَا عَتَقَ. مَالِكٌ، عب، حم، خ،

د، ت، ن، ه، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Men a'teka şirken lehû fî abdin fe-kâne lehû mâlün yeblüğü semene'l-abdi kavvime'l-abdü aleyhi kıyâmete adlin fe u'tiye şürakâühu hisasahum ve ateka aleyhi'l-abdü ve illâ fe-kad utika minhu mâ utika.

Bir adam almışız, köle, ama iki kişi almışız, ikimize hizmet edecek. Köle ikimize edecek sonra benim içimden geldi ki bu köleyi ben azat edeyim. Ama yarısı da ortağımın ya. Ortağıma diyeceğim ki,

“Eğer param olduğu takdirde bunun hissesini ben sana vereyim kendi hissemi de affediyorum. Parasını vermek şartıyla bunu azat edelim.”

E ben o parayı vermem de daha üstü paraya veririm.

Pazarlık var. Onu razı edip satın alıyorsun ondan, kendi hissen de var onu da bırakıyorsun ortaklık suretiyle. Onu azat ediyorsun.

Fe-kâne lehû mâlün yeblüğü semene'l-abdi kavvime'l-abdü aleyhi kıyâmete adlin feu'tiye şürakâühu hisasahum ve utika aleyhi'l-abdü ve illâ fe-kad utika minhu mâ utika.

O vermiyor. Ben vermem satmam bana adam lazım diyor, işletecek çünkü.

E ben azat ettim. Senin yarı hissen kurtulmuştur.

Sen kaç paralık bir adamdın?

Bin liralık. Beş yüzünü ben sana azat ettim, 500 lira şeyin kaldı. Şimdi sen 500 lirayı kazan bu adama ver, kurtar kendini. Buna da uşak diyorlar. Bu adama yardım eder de bu 500 lirasını da o adama ödettirirsek kurtarır kendisini.

Yardımanın çeşitli nevelerinden birisi.

Bu da İmam Malik, Abdurrezzak, Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Ebû Davûd, Tirmizî, Neseî ve İbn Mâce'nin Hz Ömer'in oğlundan rivayerti.

Yani bilmem anlatabildim mi?

Müslümanların birbirlerine yardımcı olabilmelerinin çeşitli yolları.

«مَنْ أَعْقَدَلِوَاءَ ضَلَالَةٍ، أَوْ كَتَمَ عِلْمًا، أَوْ أَعَانَ
ظَالِمًا وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ ظَالِمٌ، فَقَدْ بَرِيءٌ مِنَ
الْإِسْلَامِ. ابْنُ الْجَوْزِيِّ فِي «الْعِلَلِ»، عَنْ عَمْرِو بْنِ
عَبَسَةَ.»

Men i'tekade livâe dalâletin ev keteme ilmen ev eâne zâlimen ve hüve ya'lemu ennehû zâlimün fe kad berie mine'l-islâmi.

Men i'tekade. “İtikat ediyor, ahd ediyor.”
Livâe dalâletin. “Bir dalalet bayrağı çekiyor yani yanlış bir yol.” *Ev keteme ilmen.* “Yahut ilmini saklıyor, vermiyor ilmini etrafa.”

Dolu, ilim hazinesi kendisinin ama kimseye faydası yok. Saklıyor.

Ev eâne zâlimen. “Yahut bir zalimin yardımcısı oluyor.”

Esteîzübillah, Kur'an-ı Azîmüşşan'da Hz Allahu *celle ve alâ;*

وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا

*Ve lâ terkenû ilellezîne zalemû*¹ “Zalimlere en ufak bir meyil ile meyletmeyiniz.” diyor.

En ufak bir meyil ile zalimlere meyletmeyin. Zalimleri sevmeyin, meyletmeyin, onlara yardımcı da olmayın.

Bak ne diyor?

Ev eâne zâlimen. “Bu adam zalimin de yardımcısı.” *Ve hüve ya’lemu.* “Biliyor kendisi ki.” *Ennehû zâlimün.* “Bu adam zalimdir.”

Zalim olduğunu bildiği halde o zalime menfaatlerin iktizası [yardım ediyor]. Bu menfaatlerin kökü kurusun yani. Menfaati o kadar büyük bela bir şey ki insanı altüst ediyor. İnsanlıktan da çıkartıyor, her şeyden çıkartıyor.

Ne o?

Oradan faydalanacak.

Fe-kad berie mine’l-islâmi. “Bu İslâm'dan çok uzak bir adamdır. İslâm böyle şey yapmaz.”

İslâm böyle bir şey yapmaz, müslümandan böyle bir şey sâdır olmaz.

¹ 11/Hûd, 113.

Allah esirgeye.

Şimdi bakın altına da.

«مَنْ أَعْرَضَ عَنْ صَاحِبِ بِدْعَةٍ بُغْضًا لَهُ، مَلَأَ اللَّهُ قَلْبَهُ أَمْنًا
وَإِيمَانًا، وَمَنْ انْتَهَرَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ آمَنَهُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ
الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ، وَمَنْ أَهَانَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ رَفَعَهُ اللَّهُ فِي الْجَنَّةِ
مِئَةَ دَرَجَةٍ، وَمَنْ سَلَّمَ عَلَى صَاحِبِ بِدْعَةٍ أَوْ لَقِيَهُ بِالْبِشْرِ
وَاسْتَقْبَلَهُ بِمَا يَسْرُهُ، فَقَدْ اسْتَخَفَّ بِمَا أَنْزَلَ عَلَى مُحَمَّدٍ
خَط، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Men a'rada an sâhibi bid'atin buğdan lehû meleallâhu kalbehu emnen ve îmânen ve meni'nthehera sâhibe bid'atin âmenehullâhu teâlâ yevme'l-fezei'l-ekberi ve men ehâne sâhibe bid'atin rafeahullâhu fi'l-cenneti mi-ete deracetin ve men selleme alâ Sâhibi bid'atin ev lekîhu bi'l-bişri ve'stakbelehu bimâ yesürruhu fe kadi'stehafe bimâ ünzile alâ muhammedin.

Bid'at diye, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in zaman-ı saadetlerinde olan hal-den başka haller icat etmek. Kitapta ve sün-nette yeri olmayan, kitab-ı ilahiyede ve sün-net-i Resûlullah da yeri olmayan halleri ihdas etmek. Bunlara bid'at diyorlar.

Men a'rada an sâhibi bid'atin buğdan lehû. “Bunu icat eden bid'at sahibinde adam yüzünü çevirmiş, ben seni sevmem artık. Sen bak neler içtihat ediyorsun, neler icat ediyorsun. Müslümanlık bu gibi şeylere câiz görmez.” diyerekten îraz ediyor.

Meleallâhu kalbehu emnen ve îmânen. “Allahu Teâlâ *celle ve alâ* bu adamın kalbini emn ü imân ile doldurur.” *Ve meni'ntehera sâhibe bid'atin.* “Bir sahib-i bid'ate bir insan her ne şekilde ona kelam-ı galîz, sert konuşursa.” *Âmenehullâhu teâlâ yevme'l-fezei'lekberi.*

Çünkü bir insan ne kadar zalim olursa olsun kendi başına kalırsa zulmünü işleyemez, yapamaz. Mutlaka yanında muavinleri, yardımcıları olacak ki o zulmünü yapabilsin. İşte o zalim adamı yalnız bırakırsan bir şey yapamaz, zararı olmaz. Fakat onun yardımcıları toplandı mıydı tabi adam onlardan destek alır, kuvvet alır yapacağını yapar.

Şimdi burada müslümanın vazifesi bu gibi insanlara destekçi olmamak.

Ki o zaman Cenâb-ı Hak ne dedi?

“Senin kalbini emn ü imân ile doldurur ve seni feze-i ekber olan o kıyamet gününün korkularından da emin kılar.”

Ve men ehâne sâhibe bid’atin rafea-hullâhu fi’l-cenneti miete deracetin ve men selleme alâ sâhibi bid’atin ev lekîhu bi’l-bişri ve’stakbelehu bimâ yesseruhu fe-kadi’ste-haffe bimâ ünzile alâ muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem.

Aynı şekilde ibareler.

«مَنْ اَعْتَكَفَ عَشْرًا فِي رَمَضَانَ، كَانَ كَحَجَّتَيْنِ وَعُمْرَتَيْنِ. هَبْ وَضَعْفَهُ، وَالِدَيْلِمِيُّ، عَنْ عَلِيِّ ابْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ.»

Meni’tekefe aşran fî ramadâne kâne ke-hacceteyni ve umrateyni.

Şimdi Ramazan Ayı'na geldik, bu ayın 20'sinden sonraki günleri itikâf günleri derler. Yani bir müslüman kendisini bir mescidde çıkmamak şartıyla hapsedmesidir. Bir müslüman kendisini bir mescitte çıkmamak şartıyla 10 gün hapseder. Orada namaz niyaz, Kur'an, ibadetten ne yapılması lazım gelirse onlarla meşguldür. Yalnız yemesini içmesini de orada, bulunduğu camide yer, yatmasını da orada yatar.

Yalnız def-i hâcet için, abdest almak için o kadar çıkabilir. Başka şey için çıkarsa itikâfı bozulur, yeniden yapması lazım gelir.

Meni'tekefe aşran fî ramadâne. “Kim böyle bir itikafı Ramazan'ı Şerif'te yapabilirse.” *Kâne ke-hacceteyni ve umrateyni.* “İki hac ve iki umre yapmış sevabını alır.”

Bir hac bugün 10-15 bin lira, iki tanesi 30 bin lira. Şimdi 10 gün kendi nefsinin haspsetmek suretiyle yaparsan rıza-i ilahiye kazanmanın çaresi.

Fakat Hz. Abbas camide itikâfta imiş. Şimdi yine o müslümana yardım etmesine geliyor. İki müslüman darılmışlar. Bugün ki derste de [geçti.] Cenâb-ı Hak pazartesi perşembe günleri oruç tutanları affediyor, yalnız iki kişi müstesna.

Kim?

Dargın olanlar.

Dargın olanlar ne zaman barışırsanız o zaman affa uğrarsınız diyor. O araya girmiş o araya gelmiş bir türlü barıştıramıyorlar. Bu adam İbn Abbas'a gelmiş, o da itikafta camide. Çıkmasına izin yok. İtikaftayken camide diyor ki;

“Yahu filan kardeşle biz darıldık, bir türlü barıştıramıyoruz. Ben istiyorum barışalım ama o adam yanaşmıyor, kim gittiyse kimsenin de şefaatine kabul etmiyor. Ben sana geldim halimi arz ediyorum. Sen Resûlullah'ın amcasısın, belki o adam senin sözünü kırmaz.”

Hemen onun üzerine Hz. Abbas hemen pabuçları alıyor herifin arkasına [düşüyor.]

Bak, hani bir iki aldım dedi ya. O bir iki adım şuradaki dükkanda veyahut evde adam, oraya kadar gidiyor.

Giderken;

“Ne yapıyorsun?” diyorlar, “Nereye? E bak sen itikafta değil misin?”

İtikaftayım evet.

Unuttun mu itikafta olduğunu?

Hayır, biliyorum.

E nereye çıkıp gidiyorsun?

Haa, bak şurada yatan Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* dedi ki;

“Bir müslümanın hacetinde bulunmak benim camimde 10 sene itikâftan hayırlıdır.” dedi. “Bunu ben duydum da onun için gidiyorum ben bu adamın yardımına.” dedi.

d. Mazlumların Haklarının Korunması

Aziz kardeş!

Müslümana yardımını sen boş bir şey mi zannediyorsun?

Şimdi itikafta olan bu adam bu kadar sevap kazanabiliyor fakat ama maalesef yapanlar pek az oluyor.

Bu sünnet-i kifayedir. Farzı ayın gibi değil yani sünnet-i kifayedir. Beş on kişi bir memleketten bunu yaparsa, diğerlerine nasıl cenaze namazını 5-10 kişi kıldığı vakitte bütün müslümanlar o cenazenin namazını kılmaktan kurtuluyorlar. Fakat kimse kılmazsa cenaze namazını hepsi de günahkâr olur.

Şimdi itikafı tamamı ile bırakırsak bütün memleket günahkardır. Ama üç beş kişi bir camide yaparsa bu itikafı, bütün memleket de kurtulur. Yani bu fedai oluyor, bunu yapabilenler bu memlekete de gelecek belalara karşı siper oluyorlar bunlar. Gelecek belalara karşı siper!

Onun için zor değildir. Mesela 10 gün işinden fedakarlık edebilir insan.

Ne olur, hasta olursak ne yapabiliyoruz?

Hiçbir şey gelmiyor elimizden, kapanıp kalıyoruz öyle.

İşte burada da sağlam olaraktan biz ibadethanede kendimizi hapsediyoruz.

Ne yapacağız?

Yiyeceksin, içeceksin bir şey yapmayacaksın yine. Yiyeceksin içeceksin ve uyuyacaksın. Her zamanki hâlin ama Allah'ın evinde Allah'a misafir olarak gidiyorsun. Onu iyi aklında tut. “Yâ Rabbi! Ben sana misafir olarak geliyorum 10 gün. Beni kabul et ve beni buradan affet. Ve beni affetmeden buradan hiç çıkmayacağım.” gibi bir idare-i kelâm ederse insan, büyük faziletler kazanmış olur.

Geçen seneye kadar elhamdülillah bunu yapabiliyorduk. Hastalık dolayısıyla bu sene beceremedik. Çünkü Harem-i Şerif büyük bir yer. Orada böyle insanın istirahatine hususi yer bulunmuyor. E âlemin içerisinde de bunu [yapamadık.] Eh gençlik olsa yapar insan ama gençlik olmayınca yaşlılık haliyle beceremedik, ona çok üzüldüm.

«مَنْ أَغَاثَ مَلْهُوْفًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ ثَلَاثًا وَسَبْعِينَ مَغْفِرَةً: مِنْهَا وَاحِدَةٌ فِيهَا صَلَاحُ أَمْرِهِ كُلِّهِ، وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ دَرَجَاتٌ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. خ فِي «التَّارِيخِ»، وَابْنُ أَبِي الدُّنْيَا فِي «قَصَائِ الْحَوَائِجِ»، عَق، وَالْخَرَائِطِيُّ، خَط، كَر، عَنِ أَنَسِ.»

Men eġâse melhûfen keteballâhu lehû selâsen ve seb'îne maġfiraten minhâ vâhide-tün fîhâ salâhu emrihi küllihi ve'snetâni ve

seb'üne deracâtün lehû indallâhi yevme'l-kıyâmeti.

Melhûf, mazlum, zulme uğramış bir adam yahut herhangi bir sıkıntısı olan adama da denilebiliyor.

Men eġâse melhûfen. “O mazluma, o ihtiyaç sahibine yardım ediyoruz.” *Keteballâhu lehû selâsen ve seb'îne mağfiraten.* “Cenâb-ı Hak bundan dolayı 73 tane mağfiret ihsan ediyor bize.”

Bu ötekinde, bir evvelki hadiste rahmeti ilahiden bahsetti, 73 rahmeti ilahi. Burada da 73 mağfiret ediyor.

Minhâ. “O 73 mağfiretten bir tanesi.” *Vâhidetün fîhâ salâhu emrihi küllihi.* “Bütün dünya işlerine kâfidir, artık hiç sıkıntı meşakkat görmez.” *Ve isnetâni ve seb'üne deracâtün lehû indallâhi yevme'l-kıyâmeti.* “Yetmiş ikisi de kıyamet gününde onun için dereceler olacak.”

Ravileri bunların da Buhârî *et-Tarîh*, İbn Ebi'd-Dünya *Kadâi'l-havâic*, Ukeylî, el-Harâitî, Hatîb el-Bağdâdî, İbn Asâkir Hz Enes'ten rivayet edilmiş.

Allah cümlemizi müslümanlara yardımcı olan, yardımını sevmeyi vazife bilen kullarından kabul etsin inşaallah.

«مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ. حَم،
خ، ت، ن، ح، عَنْ أَبِي عَبَّاسٍ؛ ط، حَم، ع، حَب، ض، عَنْ جَابِرٍ.»

*Meni'ğberrat kademâhu fî sebîlillâhi har-
ramehullâhu ale'n-nâri.*

İğberrat, tozlanmak, ayakları tozlanıyor.

Şimdi dünya her zaman böyle bizim yollar gibi asfalt değil. Karayollarında yürüyor. Yürümesi, ama bu yürüyüşü de Allah için. Ya böyle bir yardım için gidiyor ya harbe gitmek için gidiyor, ya gaziyi karşılamak için gidiyor, ya hacca gidiyor, ya dini bilgilerini elde etmek için okumaya gidiyor. Hepsi bunlar fisebilillah girer.

Bunlar giderken ayakları tozlanıyor, bu tozlandığından dolayı da, en çok muharebeye giden askerler burada metholunuyor.

Harramehullâhu ale'n-nâri. “Cenâb-ı Hak onun vücudunu cehenneme haram ediyor.”

Niçin?

Allah yolunda yürürken bak ayakların bile tozlanmış, belki başın saçın da tozlanmış. Ama

buna mükâfat olaraktan da Cenâb-ı Hakk'ın mağfiretine mazhar oluyor insan.

Rahmet-i ilahinin ne kadar geniş olduğu [ortaya çıkıyor.]

Ravileri, Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Tirmizî, Neseî İbn Hibban, Ebû Abs'ten; Taberânî, Ahmed b. Hanbel, Ebû Yâlâ, İbn Hibban ve Ziyâ el-Makdisî de Hz. Cabirden rivayet etmişler.

İkinci bir hadis de;

مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَرَّمَهَا عَلَى النَّارِ.

Meni'ğberrat kademâhu fî sebîlillâhi haramehâ ale'n-nâri.

Üçüncü bir hadis de;

مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ هُوَ مَا حَرَّمَ عَلَى النَّارِ.

Meni'ğberrat kademâhu fî sebîlillâhi hüve mâ harâmün ale'n-nâri.

Ayakların cehenneme girmemesi demek, kulun girmemesi demek.

«مَنْ اغْتَابَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ فَاسْتَغْفَرَ - يَعْنِي لَهُ - فَإِنَّهَا

كَفَّارَةٌ. خَطِّ فِي «الْمُتَّفِقِ وَالْمُفْتَرِقِ»، عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ.»

Meni'ğtâbe ehâhu'l-müslime fe'stağfera ya'nî lehû fe-innehâ keffâratün.

Bakınız şimdi!

Meni'ğtâbe ehâhu'l-müslime. “Bir adam bir müslüman kardeşinin aleyhinde konuşuyor.”

Kusursuz insan olur mu kardeş?

Hiç olmaz. Hepimizde kusur dolu. O adamın da işi gücü yok kusur arıyor. O kusuru da yayıyor. Yani gördüğü kâfi gelmiyor onu da yayıyor. Gıybet, başkalarına söylemek. Gördüğü kusurları başkasına söylüyor.

Bunun ıslahı;

Fe'stağfera -ya'nî lehû- fe-innehâ keffâratün.

Allahümmağfirli ve limeniğtebtuhû.

Oturduk konuştuk gidiyoruz. Giderken bunu diyeceğiz.

Allahümmağfirli ve limeniğtebtuhû. “Yâ Rab! Beni ve benim gıybet ettiğim kimseleri de affeyle.”

Ki o gıybetin günahı gitsin üzerimizden.

Sonra bir dua daha var. Meclislerden kalkarken öyle lâlettayin;

Selamünaleyküm!

Aleykümselam deyip de kalkmak olmaz.

Şöyle bir dua okunacak.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

*Sübhâneke allâhümme ve bi-hamdike
ente rabbî ve ene abdüke eşhedü en lâ ilâhe
illâ ente estağfiruke ve etûbu ileyke.*

Bu duayı okuyup kalkarsan o mecliste olan günahlar o deftere geçirilmez. Kurtulursun bu dertten.

Bu ufacık bir dua. Bunlar dua kitaplarında yazılıdır. Bunları öğrenip okumak lazım.

Şimdi bakınız;

«مَنْ أَغْلَقَ بَابَهُ دُونَ ذَوِي الْفَقْرِ وَالْحَاجَةِ أَغْلَقَ اللَّهُ عَنْ فَقْرِهِ
وَحَاجَتِهِ بَابَ السَّمَاءِ. كَر، عَنْ أَبِي مَرْيَمَ.»

*Men ağleka bâbehu dûne zevi'l-fakri ve'l-
hâceti ağlekallâhu an fakrihi ve hâcetihi
bâbe's-semâi.*

Adam ister memur olsun ister zengin olsun, hacet sahipleri geliyorlar, şu işim var şu işim var, şu ihtiyacım var bu ihtiyacım var, bir şeyler istiyor. Adam da bıkmış kapıyı kapatıyor kapıya da bekçiyi koymuş,

“Sakın içeriye kimseyi sokma.” diyor.

*Ağleka bâbehu dûne zevi'l-fakri ve'l-
hâceti.* “Fakirler ve hacet sahiplerini içeriye

almıyorlar.” *Ağlekallâhu an fakrihi ve hâcetihi bâbe’s-semâi.* “Almayınca Allah da onun ihtiyaç şeylerinde sema kapılarını kapar.”

O istediği kadar artık yalvarsın dursun, vermez Allah.

Ve eb’adehu ve mene’ahu. “Onu da uzak eder ve istediklerini ona da vermez.”

Yani kapıların kapanmasını Cenâb-ı peygamber istemiyor. Hacet sahiplerinin işlerini gelirse görüverin.

Bak burada bir kelimeyle yardımcı olacaktı. O da gelmiş bir ihtiyaç sahibi, bir derdi var bir şey söyleyecek. Sen de kabul etmiyorsun onu.

Ama çok geliyormuş.

Gelsin varsın. Çok geldikçe de Allahu Teâlâ sana o kadar çok verir. Herkese bir şey verirsin.

Ooo bıktım!..

Olmaz, çok ayıp.

Allahu Teâlâ ne kadar veriyor bize, biz de o kadar vereceğiz. Bitinceye kadar ver.

Ama diyeceksin ki;

İstanbul'un fukarasının da, hacet sahiplerinin de sayısı mı var? Biter mi bunlar, bunun hakkından da gelinir mi?

Yok, Allah sana ne kadar gönderdiyse o kadar gelir, fazla gelmez, merak etme.

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَخْرَجَهُ اللَّهُ مِنْ ذُنُوبِهِ، ثُمَّ قِيلَ لَهُ:
اسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ. الدَّيْلَمِيُّ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Meni'ğteseleyevme'l-cumuati ahracehullâhu min zünûbihi sümme kîle lehû iste'nifi'l-amele.

“Her kim cuma günü cuma gününe hürmetten namazdan evvel gusleder de cuma gününe mahsus esvabını da giyinerekten cumaya gelirse.” *Ahracehullâhu min zünûbihi.* “Allah onu günahlarından çıkarır, günah kalmaz üzerinde.” *Sümme kîle lehû.* “Ona melekler tarafından denir ki.” *İste'nifi'l-amele.* “Hadi bundan sonra yeni başla artık. Defterin yeniden başlıyor, silindi onlar.”

e. Elbise Seçimi Ve Müslümanın Hassasiyeti

Halbuki bunda da çok kusurumuz var. Dükkanımıza gideriz, iş esvaplarımızla, ezan okunur hadi doğru nereye, camiye. Ayağımızdaki çorap eskidir, kokuludur, çirkindir. Üstümüzdeki esvap yağlıdır, kokuludur. Bunlara hiç dikkat etmeyiz, hemen camiye gelir namazımızı böyle kılar gideriz.

Olmaz.

Cumaya mahsus müslümanın elbisesi olacak, bayrama mahsus elbisesi olacak. Cuma günü sabahleyin yıkanır, temiz elbiselerini [giyer.] Yeni olması şart değil. Temiz olur, o elbiselerini giyer, biraz taranır düzelir. Biraz kokulanır yani süslenir.

Niçin?

Bugün Allahu Teâlâ'nın büyük davetine gidiyorum.

Büyük davetine gidiyorum diyerekten, kimseyi rahatsız etmemek için bunlara dikkat ederekten camiye gelirse, yıkanmış olduğu halde tertemiz. Cenâb-ı Hak da buna mükafattan onun günahlarını affediveriyor.

«مَنْ اغْتَابَ عِنْدَهُ أَخُوهُ الْمُسْلِمُ فَلَمْ يَنْصُرْهُ، وَهُوَ يَسْتَطِيعُ
نَصْرَهُ، أَذَلَّهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. ابْنُ أَبِي الدُّنْيَا،
عَنْ أَنَسٍ.»

Meni'ğtîbe indehu ahûhu'l-müslimü felem yensurhu ve hüve yestetîu nasrahu ezel lehullâhu teâlâ fi'd-dğnyâ ve'l-âhirati.

Bunlar bugün birbirine denk geldi.

Meni'ğtîbe indehu ahûhu'l-müslimü.

“Her kim, yanında bir kardeş zemmolunuyor, gıybet olunuyor, filan adam şöyle fenadır böyle fenadır diye gıybet ediyorlar yanınızda.”

Fe-lem yensurhu ve hüve yestetîu. “Sen gücün yettiği halde ona yardımcı olmuyorsun.”

Hayır arkadaş öyle değil, senin dediğin kadar da ama böyle hatası kusuru vardır ama böyle böyle iyilikleri de vardır. Yahut senin bildiğin gibi değildir diyerekten *fe-lem yensurhu*. O kardeşine yardım etmiyorsun, belki, “Evet öyledir!” diyerekten onun gıybetini iştirak ediyorsun, veryansın gidiyor.

Haa!..

Ezellehullâhu teâlâ fi'd-dünyâ ve'l-âhîrati. “Allahu *celle ve alâ* bu gibi insanları dünyada ve âhirette de zelil eder.”

Şimdi diyor ki;

“Ben yalan söylemiyorum yahu. Yalan söylemiyorum aynı gördüğüm hadiseyi anlatıyorum.”

Zaten gıybet gördüğün hadiseyi anlatmak. Eğer yalan da katıyorsan ona iftira diyorlar o zaman. Ad değişiyor. Eğer uyduruyorsan başka bir şeyler bu sefer müfteri, iftiracı oluyorsun. Bu, görülen hadiseyi bilinen hadiseyi nakletmenin günahı bu.

Niçin?

Müslümanlar ayıbı örtmek ile mükellef. Müslümanın vazifesi ayıpları örtmekle mükellef, açmakla mükellef değil.

Onun için İsa *aleyhisselam*'ın bir şeysi var, cemaate söylüyor. Sizin kardeşleriniz kış gününde bir yerde yatıyorlar, soğuk hava. Odaya girdiniz baktınız ki üstleri açılmış, açık kalmış.

Ne yaparsınız?

Örteriz efendim.

“Yok!” demiş, “Öyle yapmıyorsunuz. Bir adamın üstünü soğuktan örtmek kâfi gelmiyor. Asıl insanda olan insanlık noktası, şeref haysiyet çok büyük bir nimettir. İnsanın şeref ve haysiyetini lekeleyecek, onu böyle haleldâr edecek şekilde konuşmalar, o adamın donunu bacağından çıkarmaktan daha beter.”

Misalin sonucu, o adamın açılan üstünün, belki altında bir donu da vardı ama, o donu çıkarıp onun avretini meydana çıkarmak daha ehvendir, müslüman kardeşinin haysiyetini haleldar edecek sözleri konuşmaktan ve o sözlerle yardımcı olmaktan.

Ne kadar ibretlik bir söz!

Sen bizi affeyle yâ Rabbi!

Fakat “Affeyle!” diyoruz ama bu da, bu sözümüz de boşuna. Çünkü bu işleri işliyoruz.

Bu işleri işlediğimiz halde affet demek abestir. Evvela şunu söyleyebileceğiz ki ondan sonra isteyelim af. Tevbe etmeden bu af istenmez. Onu yukarıdaki şeylerde söyledik,.

Yine burada bir tane daha geldi.

«مَنْ أَغْلَقَ بَابَهُ دُونَ ذَوِي الْحَاجَةِ وَالْخَلَّةِ وَالْمَسْكِنَةِ، أَغْلَقَ
اللَّهُ بَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلَّتِهِ وَحَاجَتِهِ وَفَقْرِهِ وَمَسْكِنَتِهِ. كُ،
عَنْ عَمْرِو بْنِ مُرَّةٍ.»

*Men ağleka bâbehu dûne zevi'l-hâceti
ve'l-halleti ve'l-meskeneti ağlekallâhu
bâbe's-semâi dûne halletihi ve hâcetihi ve
fakrihi ve meskenetihi.*

Hacet sahipleri geliyor. Fakirler geliyor kapımıza, adam da şöhretli, nâm almış, “Zengin adamdır.” diyorlar, “Kimseyi kapısından çevirmez.” diyorlar, duyan geliyor.

Adam da bıkmış vermez hâle gelmiş;

*Ağlekallâhu bâbe's-semâi dûne halletihi
ve hâcetihi ve fakrihi ve meskenetihi.*

Yukarıdaki hadisin daha genişçe bir tafsiyatı ile Cenâb-ı Hak o adama kapılarını kapatır. Hacet için gelenlere yardımcı olacaktık, yardımcı olamayınca kapımızı kapıyoruz. O adamın haceti kalıyor tabiatıyla. Kalınca senin de öyleyse kapıların kapalı diyor. İstedığın kadar

yalvar, istediğın kadar ne yaparsan yap fayda yok.

«مَنْ أَفْتَى بِغَيْرِ عِلْمٍ كَانَ إِثْمُهُ عَلَى مَنْ أَفْتَاهُ، وَمَنْ أَشَارَ عَلَى
أَخِيهِ بِأَمْرٍ يَعْلَمُ أَنَّ الرُّشْدَ فِي غَيْرِهِ، فَقَدْ خَانَهُ. د، ك، ق، عَن
أَبِي هُرَيْرَةَ.»

*Men eftiye bi-ğayri ilmin kâne ismuhu alâ
men eftâhu ve men eşâra alâ ahîhi bi-emrin
ya'lemu enne'r-ruşde fî ğayrihi fe-kad
hânehu.*

Men eftiye bi-ğayri ilmin. “Bir insan bir meseleyi bilmediğı halde “böyledir” diyerek-ten fetva veriyor.”

Bugün çok görülegelen hadiselerden birisidir.

*Ve men eşâra alâ ahîhi bi-emrin ya'lemu
enne'r-ruşde fî ğayrihi fe-kad hânehu.*

Hocaefendi ders okutuyormuş.

Ders okuturken ne öğretiyorsun bunlara?

[diye sorulmuş.]

İşte bir sürü bilgi.

“Hayır!” demiş, “Bunlara evvela ‘bilmiyorum’u öğret. ‘Bilmiyorum’ demesini öğret. ‘Bilmiyorum’ desin de kendisini kurtarsın.”

‘Biliyorum’ demezse hangi bilginin altından çıkacak sonra bu?

Evvela bu ‘bilmiyorum’ demeyi öğrensin.

Ebûbekir Sıddîk hazretleri hutbeye çıkmış. O zaman demek ki olabiliyormuş. Birisi kalkmış;

“Yâ İmam! Filan şey nasıldır?” demiş, bir mesele sormuş.

“Bilmiyorum.” demiş.

Bak Ebûbekir Sıddîk bu, halife-i Resûlullah.

“Bilmiyorum.” demiş.

Evvela bilmemeyi öğren.

O adam demiş ki;

“Bilmiyordun da oraya niye çıktın?” demiş.

Bak bak!

Demiş;

“Bilğim kadar çıktım. Bilmediğim kadar çıksaydım ta semaya kadar çıkardım.” demiş.

Bilğim bu kadardır, 3-5 ayaklı bir yere çıktım. Eğer bilmediğim kadar çıksaydım semaya kadar uzanırdım demiş.

Onun için insan birçok mesâilde öyle gelişigüzel ‘şöyledir’ demesi çok büyük hatadır. ‘Bilmiyorum’ deyip geçmek daha iyidir.

“Git müftüye.” de. En kolayı ‘Git müftüye’ dersin, atlatırsın.

Şunu hep beraber halledelim.

Ve men eşâra alâ ahîhi bi-emrin.

Bunun şerhine bakmak lazım gelecek herhalde, ona bakamadım demek.

“Her kim, bir kardeşine işaret ediyor, şunu görüyor musun?”

Ya'lemu enne'r-ruşde fî ğayrihi

Ama bir adam lazım, mesela dükkanına, memuriyetine, bir yere bir adam lazım. İki kişi talip. Bu iki talipten birisi ötekisinden daha iyi. Fakat bu daha iyi bildiği halde ötekine, öteki akrabasıdır, yakınıdır, sevdiğidir. “Bunu al.” diyerekten onu gösteriyor.

Fe-kad hânehu. “Allah'ın dinine hıyanetlik etmiş olur.”

O elyak olan insan seçilmesi lazım gelirken, sen berikini seçtiğinden gösterdiğinden dolayı;

Fe-kad hânehu. “Allah ve Resûlune hıyanetlik etmiş olur.”

«مَنْ أَفْتَى النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ لَعَنَتْهُ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ.»

ابْنُ لَالٍ، كَر، عَنِ عَلِيِّ.

Men efsede'n-nâse bi-ğayri ilmin le'anethu melâiketü's-semâi ve'l-ardi.

Men efsede'n-nâse bi-ğayri ilmin. “Her kim ilmi olmadan bir şeye fetva verirse.”

Bu çok mühim bir şey.

Bugün ne kadar kuturumuz var bizim, ne bilelim ki?

Hiçbir şey bildiğimiz yok yani.

Bir iki tane kelime bilmekle mesela hallo-lur mu?

“Şöyledir” deyip çıktığımız vakitte;

Le'anethu melâiketü's-semâi ve'l-ardi.

“Yerin göğün melekleri o adama lanet ediyor.”

Onun için çok kimseler kaçmışlar bu işten böyle.

«مَنْ أَفْلَسَ أَوْ مَاتَ فَوَجَدَ رَجُلٌ مَتَاعَهُ بِعَيْنِهِ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ. د،

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Men eflése ev mâte fe-vecede raculün metâahu bi-aynihi fe-hüve ehakku bihi.

Adam borçlanmış, mal almış borçlu olduğu halde vefat etmiş. İflas etmiş. Dükkanına gittik, baktık ki bizim sattığımız mallar orada duruyor, iflas eden adamın dükkanında duruyor. Bu mallar benim malımdır. Herkesten evvel o mallar kiminse o alır. Öteden gelecek benim de alacağım var, öteden gelecek benim de alacağım var. Ama senin alacağın var ama

başka. Bu mallar bugün benim. Benim mallarım ispat ediyorum. Öyleyse o malları almaya o adam herkesten fazla haklıdır.

«مَنْ أَقَالَ نَادِمًا بَيْعَتَهُ أَقَالَ اللَّهُ عَثْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. حَب، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Men ekâle nâdimen yeb'atehu ekâlallâhu asratehu yevme'l-kıyâmeti.

Eski pazarlıklarda, hayvan alır satar, başka şey alır satar. Söylermiş ki bana bir gün iki gün, en nihayet üç gün mühlet ver bakalım. Ben bakayım bu hayvan iyi midir, ısırır mı teper mi, sütünü verir mi vermez mi? Ben beğendim şimdi ama üç gün şöyle bir kontrol edeyim bakalım bunu ben.

Gerek mal olsun gerek bir şey olsun. İki üç gün sonra beğenmedin. Götürür de sahibine iade edersen, “Ben bu hayvanı aldıydım ama beğenmedim, al geriye.” der de verirsek, o adam da, “Pekâlâ der alırsa.” Allahu Teâlâ onun da kıyamet gününde hatalarını affeder.

«مَنْ أَقَامَ مَعَ الْمُشْرِكِينَ فَقَدْ بَرِئَتْ مِنْهُ الذِّمَّةُ. طَب، ق، عَنْ جَرِيرٍ.»

Men ekâme mea'l-müşrikîne fe-kad beriet minhü'z-zimetü.

“Her kim müslüman olduktan sonra müşriklerle beraber ikâmet ederse Allahu Teâlâ'nın zimmetinden berîdir.”

Fakat bu hadîs-i şerîfi büyükler tahlil etmişler, bu zaman-ı peygamberîde, müslüman olduktan sonra peygamberin yanından ayrılıp da müşriklerle oturanlar içindir. Müslümanlık kesbi kuvvet ettikten sonra artık dünyanın neresinde isterse oturabilir.

Kâle'l-münavî; ve hâzâ kâne fî evveli'l-islâmi hîne kâneti'l-hicratü ilen'n-nebiyyi salallahu aleyhi ve sellem. Çünkü o zaman bütün müslümanların her yerden Medine-i Münevvere'ye hicreti ile İslâm'a kuvvetlendirmek ile memur idiler. Müslüman oldun, filan yerdesin. Geleceksin, Medine-i Münevvere'de Müslümanlığın hizmetinde bulunacaksın.

Sen müslüman olduktan sonra gidiyorsun yine küffâr ile beraber yaşayacaksın. O olmaz.
el-Fâtîha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü